

วิเคราะห์สมรรถนะเจ้าหน้าที่ประสานงานในสายอาชีพการจัดงานแสดงสินค้า บนฐาน
สมรรถนะตามความต้องการของอุตสาหกรรมไมซ์ในประเทศไทย
Analyzing Competencies of Project Coordinators in Exhibition Management
Profession: Based on MICE Industry Demand in Thailand

อรชร ว่องพรรณงาม*, พัทธ์ชัย ศิริวงศ์, เกตศิริ เจริญวิศาล
Orachorn Wongpan-ngam*, Phitak Siriwong, Kaedsiri Jaroenwisan

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร
หมู่ 3 ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี 76120 ประเทศไทย
Faculty of Management Science, Silpakorn University
Moo 3, Samphaya Sub-district, Cha-Am District, Phetchoburi Province, 76120, Thailand

รับบทความ: 28 ตุลาคม 2568 ปรับปรุงบทความ: 21 มกราคม 2569 ตอปรับตีพิมพ์บทความ: 23 กุมภาพันธ์ 2569

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์สมรรถนะที่จำเป็นสำหรับเจ้าหน้าที่ประสานงาน ในอาชีพการจัดการแสดงสินค้าตามความต้องการของอุตสาหกรรมไมซ์ในประเทศไทย และเพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาหลักสูตรระดับอาชีวศึกษา (ปวส.) ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึก กับผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมไมซ์ จำนวน 9 คน ที่คัดเลือกแบบเจาะจง โดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และการจัดหมวดหมู่ข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะที่จำเป็นสำหรับเจ้าหน้าที่ประสานงานตามกรอบ KSA Model ประกอบด้วย 4 มิติหลัก คือ (1) ความรู้ ครอบคลุมความรู้พื้นฐานอุตสาหกรรมไมซ์ ความรู้เฉพาะสาขา การจัดซื้อจัดจ้าง การตลาด กฎหมาย และความยั่งยืน สมรรถนะเฉพาะทาง 9 ด้าน ครอบคลุมระบบลงทะเบียน โลจิสติกส์ การจัดการที่พักและการเดินทาง และเทคโนโลยีดิจิทัล (2) ทักษะ ได้แก่ การวางแผนและจัดการโครงการ การประสานงาน การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และภาษาอังกฤษ สมรรถนะเฉพาะทาง 13 ด้าน เน้นการวางแผนประสานงาน การเจรจาต่อรอง และการสร้างเครือข่าย (3) ความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูล การเจรจาต่อรอง จัดการความเสี่ยง และใช้เทคโนโลยี AI สมรรถนะเฉพาะทาง 10 ด้าน ที่สำคัญคือความละเอียดรอบคอบ ความยืดหยุ่น และความคิดสร้างสรรค์ และ (4) ทักษะที่เน้นความยืดหยุ่น ความเป็นมืออาชีพ การเรียนรู้ต่อเนื่อง และจิต

* ผู้ประพันธ์บรรณกิจ

อีเมล: wongpanngamown@gmail.com

บริการ สมรรถนะเฉพาะทาง 10 ด้าน โดยเฉพาะทัศนคติเชิงบวกต่อการให้บริการและความมุ่งมั่นในการสร้างประสบการณ์ที่น่าจดจำแก่ลูกค้า ข้อเสนอแนะให้สถาบันการศึกษาพัฒนาหลักสูตรในรูปแบบโมดูลที่ยืดหยุ่น เน้นการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง (Work-integrated Learning) โดยเพิ่มสัดส่วนการฝึกงานเป็น 60-70% ของหลักสูตร พัฒนาภาษาอังกฤษเชิงธุรกิจที่ใช้งานได้จริง บูรณาการเทคโนโลยี AI และความยั่งยืนเข้าในหลักสูตร และสร้างความร่วมมือกับผู้ประกอบการอย่างใกล้ชิดผ่านระบบคณะกรรมการที่ปรึกษาจากภาคอุตสาหกรรมและโครงการพี่เลี้ยง เพื่อยกระดับคุณภาพบุคลากรในอุตสาหกรรมไมซ์ของประเทศไทยอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ

สมรรถนะวิชาชีพ อุตสาหกรรมไมซ์ หลักสูตรอาชีวศึกษา

Received: October 28, 2025

Revised: January 21, 2026

Accepted: February 23, 2026

Abstract

This research aims to study and analyze the essential competencies for coordinators in the exhibition management profession according to the demands of Thailand's MICE industry, and to propose guidelines for developing vocational education curricula (Higher Vocational Certificate level) that align with labor market demands. The study employed qualitative research methodology through in-depth interviews with 9 purposively selected MICE industry entrepreneurs, using content analysis and data categorization. The research findings reveal that the essential competencies for coordinators based on the KSA Model comprise four main dimensions: (1) Knowledge encompasses foundational knowledge of the MICE industry, specialized field knowledge, procurement, marketing, law, and sustainability. Specific competencies include 9 areas covering registration systems, logistics, accommodation and travel management, and digital technology. (2) Skills include project planning and management, coordination, problem-solving, technology utilization, and English proficiency. Specific competencies comprise 13 areas emphasizing activity planning and coordination, negotiation, and networking. (3) Abilities involve data analysis, negotiation, risk management, and AI technology utilization. Specific competencies include 10 areas, particularly attention to detail, flexibility, and creativity. (4) Attitudes emphasize flexibility, professionalism, continuous learning, and service mindset. Specific competencies consist of 10 areas, especially positive attitudes toward service delivery and commitment to creating memorable customer

experiences. The research recommends that educational institutions develop flexible modular curricula, emphasizing Work-integrated Learning by increasing the proportion of practical training to 60-70% of the curriculum, developing practical business English skills, integrating AI technology and sustainability into the curriculum, and establishing close collaboration with industry practitioners through an Industry Advisory Board system and mentorship programs to sustainably enhance the quality of personnel in Thailand's MICE industry.

Keywords

Professional Competency, MICE Industry, Vocational Education Curriculum

บทนำ (Introduction)

ในโลกยุคใหม่ที่ขับเคลื่อนด้วยเศรษฐกิจฐานความรู้และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เชิงวัฒนธรรม อุตสาหกรรมไมซ์ (MICE: Meetings, Incentive Travel, Conventions, Exhibitions and Events) ได้กลายเป็นกลุ่มธุรกิจบริการที่มีมูลค่าเพิ่มสูงและมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทย (สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ, 2566b) โดยเฉพาะในด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ การกระตุ้นการลงทุนจากต่างประเทศ และการขยายโอกาสในการจ้างงานที่หลากหลาย ตลอดจนหลายทศวรรษที่ผ่านมา รัฐบาลไทยได้ให้ความสำคัญกับอุตสาหกรรมไมซ์อย่างต่อเนื่องผ่านนโยบายสำคัญ โดยกำหนดให้เป็น "อุตสาหกรรมยุทธศาสตร์ใหม่" ที่มีศักยภาพในการพลิกฟื้นเศรษฐกิจหลังโควิด-19 ภายใต้ยุทธศาสตร์ "Thailand MICE to Meet the World" (กระทรวงศึกษาธิการ, 2566) รัฐบาลไทยได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนา Soft Power และอุตสาหกรรมไมซ์ (MICE) เป็นหนึ่งในวาระแห่งชาติ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะสร้างสรรค์ของประชาชนและการยกระดับขีดความสามารถในการจัดงานอีเวนต์ระดับชาติและนานาชาติ ตามนโยบาย '1 ครอบคลุม 1 Soft Power' ซึ่งตั้งเป้าหมายให้ประเทศไทยสามารถจัดอีเวนต์ได้เดือนละ 1,000 งาน เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจสร้างสรรค์และดึงดูดนักท่องเที่ยวคุณภาพสูง (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2566)

ความสำเร็จของอุตสาหกรรมไมซ์สะท้อนให้เห็นจากผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ 2567 ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวมากกว่า 25.35 ล้านคน สร้างรายได้รวมกว่า 148,341 ล้านบาท และสร้างรายได้ประชาชาติรวมมูลค่ากว่า 309,000 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 1.67 ของ GDP (สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ, 2566b) นอกจากนี้ ประเทศไทยยังได้รับการจัดอันดับจาก ICCA อยู่ในลำดับที่ 26 ของโลก อันดับที่ 2 ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก และจาก UFI ประเทศไทยมีพื้นที่การจัดงานแสดงสินค้ามากที่สุดเป็นอันดับ 1 ในภูมิภาคอาเซียน

อย่างไรก็ตาม การเติบโตอย่างรวดเร็วของอุตสาหกรรมไมซ์นำมาซึ่งปัญหาสำคัญ คือ การขาดแคลนบุคลากรที่มีคุณภาพและมีสมรรถนะสูงที่สามารถตอบสนองความต้องการของอุตสาหกรรม โดยเฉพาะในระดับ

ปฏิบัติการ (สถาบันพัฒนาบุคลากรอุตสาหกรรมไม่ซ์, 2566) การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและรูปแบบการจัดงานที่ซับซ้อนมากขึ้น ยิ่งเพิ่มความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรที่มีทักษะเฉพาะทางและความเชี่ยวชาญระดับสูง (สมาคมส่งเสริมการประชุมนานาชาติไทย, 2566) ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ประสานงานโครงการ (Project Coordinator) เป็นตำแหน่งสำคัญที่เปิดโอกาสให้ได้เรียนรู้กระบวนการทำงานอย่างครบวงจร ตั้งแต่การวางแผน การประสานงาน จนถึงการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย ประสบการณ์ในระดับปฏิบัติการนี้จะเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาสู่การเป็นผู้บริหารในอนาคต ช่องว่างระหว่างหลักสูตรและความต้องการของอุตสาหกรรม เป็นปัญหาสำคัญที่ต้องแก้ไข หลักสูตรระดับอาชีวศึกษา (ปวส.) สาขาการจัดประชุมและนิทรรศการในปัจจุบันยังไม่สามารถผลิตบัณฑิตที่มีสมรรถนะตรงตามความต้องการของผู้ประกอบการได้โดยตรง (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2566) จึงทำให้เกิดช่องว่างระหว่างฝั่ง Demand Side (ความต้องการของสถานประกอบการ) และ Supply Side (บัณฑิตที่ผลิตจากสถาบันการศึกษา)

แม้ว่าจะมีการศึกษาเกี่ยวกับอุตสาหกรรมไม่ซ์และการพัฒนาบุคลากรในระดับต่างๆ อย่างไรก็ตาม ยังพบว่ามีช่องว่างงานวิจัยที่สำคัญ คือ 1) การขาดการศึกษาเชิงลึกเฉพาะตำแหน่ง งานวิจัยที่ผ่านมามักศึกษาสมรรถนะของบุคลากรในอุตสาหกรรมไม่ซ์โดยรวม แต่ขาดการวิเคราะห์เจาะจงในระดับตำแหน่งเจ้าหน้าที่ประสานงาน (Project Coordinator) ซึ่งเป็นตำแหน่งระดับปฏิบัติการที่มีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงระหว่างผู้บริหารโครงการกับทีมปฏิบัติการ 2) การขาดข้อมูลจากภาคอุตสาหกรรมโดยตรง การศึกษาส่วนใหญ่อาศัยข้อมูลจากเอกสารหรือแบบสอบถาม แต่ขาดการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ประกอบการที่มีประสบการณ์ตรงในการบริหารจัดการบุคลากรในตำแหน่งนี้ 3) การขาดการวิเคราะห์ตามกรอบสมรรถนะที่ชัดเจน งานวิจัยที่ผ่านมาไม่ได้ใช้กรอบ KSA Model ในการวิเคราะห์สมรรถนะอย่างครบถ้วนทั้ง 4 มิติ (Knowledge, Skills, Abilities, Attitudes) โดยเฉพาะการให้ความสำคัญกับมิติทัศนคติที่ผู้ประกอบการต้องการ และ 4) การขาดข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติสำหรับการพัฒนาหลักสูตร แม้จะมีการศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรอาชีวศึกษา แต่ยังคงขาดข้อเสนอแนะที่เป็นรูปธรรมในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของอุตสาหกรรมในยุคดิจิทัลและความยั่งยืน

ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้จึงมีความจำเป็นในการศึกษาและวิเคราะห์สมรรถนะที่จำเป็นสำหรับเจ้าหน้าที่ประสานงานในอาชีพการจัดงานแสดงสินค้าตามความต้องการที่แท้จริงของอุตสาหกรรมไม่ซ์ในประเทศไทย เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรระดับอาชีวศึกษา (ปวส.) ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และยกระดับคุณภาพของบุคลากรให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและตอบโจทย์การพัฒนาอุตสาหกรรมไม่ซ์ของประเทศอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์สมรรถนะที่จำเป็นสำหรับเจ้าหน้าที่ประสานงาน (Project Coordinator) ในอาชีพการจัดการแสดงสินค้าตามความต้องการของอุตสาหกรรมไม่ซ์ในประเทศไทย
2. เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาหลักสูตรระดับอาชีวศึกษา (ปวส.) สาขาการจัดประชุมและนิทรรศการให้สอดคล้องกับสมรรถนะที่อุตสาหกรรมต้องการ

ทบทวนวรรณกรรม (Literature Reviews)

การศึกษาครั้งนี้อาศัยกรอบแนวคิดการพัฒนาสมรรถนะกำลังคนและทฤษฎีการจัดการเรียนรู้เชิงวิชาชีพเป็นฐานในการวิเคราะห์โครงสร้างสมรรถนะของบุคลากรระดับปฏิบัติการในอุตสาหกรรมไมซ์ โดยมุ่งเน้นตำแหน่งเจ้าหน้าที่ประสานงานโครงการ (Project Coordinator) และการนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับอาชีวศึกษา การทบทวนวรรณกรรมจึงมุ่งสร้างความเชื่อมโยงเชิงเหตุผลระหว่างแนวคิดทางทฤษฎี สมรรถนะวิชาชีพ และบริบทการจัดการศึกษา

1. แนวคิดการพัฒนาทุนมนุษย์ในอุตสาหกรรมไมซ์ ทฤษฎีทุนมนุษย์อธิบายว่าการลงทุนด้านการศึกษาและการฝึกอบรมช่วยเพิ่มผลิตภาพแรงงานและศักยภาพการแข่งขันขององค์กร (Becker, 1993) สำหรับอุตสาหกรรมไมซ์ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมบริการเชิงมูลค่าสูง คุณภาพของบุคลากรมีความสัมพันธ์โดยตรงกับมาตรฐานการให้บริการและภาพลักษณ์ของประเทศในเวทีนานาชาติ (Thailand Convention and Exhibition Bureau [TCEB], 2021) ขณะเดียวกัน แนวโน้มเศรษฐกิจดิจิทัล การจัดงานแบบผสมผสาน และนโยบายความยั่งยืน ส่งผลให้ความต้องการสมรรถนะของแรงงานมีความซับซ้อนมากขึ้น (World Economic Forum, 2023) จึงจำเป็นต้องพัฒนากำลังคนบนฐานสมรรถนะที่สอดคล้องกับบริบทอุตสาหกรรม

2. แนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทฤษฎีการเรียนรู้แบบประสบการณ์ของ Kolb (1984) ชี้ให้เห็นว่าการเรียนรู้เชิงวิชาชีพเกิดจากการบูรณาการระหว่างการปฏิบัติจริง การสะท้อนคิด และการประยุกต์ใช้ความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะงานไมซ์ที่ต้องอาศัยการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าและการทำงานภายใต้สถานการณ์จริง ควบคู่กับแนวคิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Candy, 1991) ที่เน้นการพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและรูปแบบการทำงาน แนวคิดทั้งสองจึงเป็นฐานสำคัญในการออกแบบหลักสูตรอาชีวศึกษาที่มุ่งเน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติและการพัฒนาสมรรถนะอย่างยั่งยืน

3. กรอบสมรรถนะ KSA Model กรอบสมรรถนะ Knowledge–Skills–Abilities–Attitudes (KSA Model) ของ Stevens และ Campion (1994, 503-530) ถูกนำมาใช้เป็นโครงสร้างหลักของการศึกษา โดยแบ่งสมรรถนะออกเป็น 4 มิติ ได้แก่ ความรู้ ทักษะ ความสามารถ และทัศนคติ กรอบดังกล่าวได้รับการประยุกต์ใช้อย่างแพร่หลายในงานวิจัยด้านอุตสาหกรรมบริการและอีเวนต์ และสามารถอธิบายสมรรถนะเชิงวิชาชีพได้อย่างเป็นระบบ (Kim, McCleary, & Kaufman, 2010, 279-296) นอกจากนี้ KSA Model ยังสอดคล้องกับแนวคิด Outcome-Based Education ที่มุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ที่สามารถประเมินและนำไปใช้ในการปฏิบัติงานจริง (Spady, 1994) การใช้กรอบ KSA ในการวิเคราะห์สมรรถนะตำแหน่ง Project Coordinator จึงช่วยเชื่อมโยงความต้องการของอุตสาหกรรมกับการออกแบบหลักสูตรอาชีวศึกษาอย่างมีโครงสร้าง

4. มาตรฐานวิชาชีพและบทบาทของตำแหน่งเจ้าหน้าที่ประสานงาน มาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพด้านไมซ์ของประเทศไทย (สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ, 2566) และกรอบสมรรถนะของ TCEB (2021) เป็น

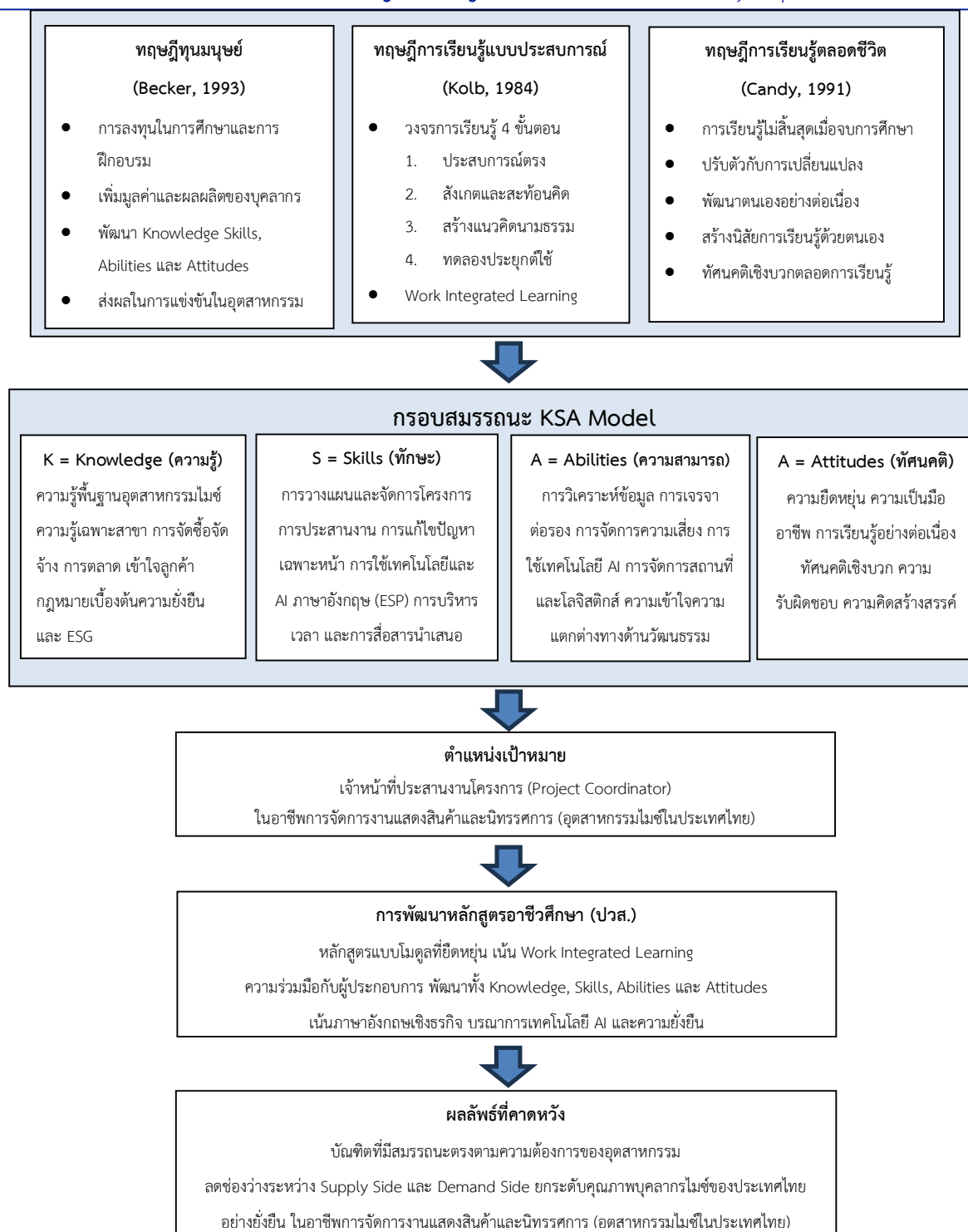
แนวทางเชิงนโยบายในการพัฒนากำลังคน อย่างไรก็ตาม งานวิจัยก่อนหน้านี้ได้ชี้ให้เห็นว่าตำแหน่งระดับปฏิบัติการ เช่น Project Coordinator ยังขาดการวิเคราะห์สมรรถนะเชิงลึกที่สะท้อนบทบาทเชิงปฏิบัติในภาคสนาม (Dale & Robinson, 2001, 30-34) ตำแหน่งดังกล่าวมีบทบาทสำคัญในการประสานงานหลายฝ่าย การจัดการเวลาและทรัพยากร รวมถึงการดูแลประสบการณ์ของผู้เข้าร่วมงาน จึงจำเป็นต้องมีสมรรถนะบูรณาการทั้งด้านเทคนิค การจัดการ และพฤติกรรมเชิงวิชาชีพ

5. การพัฒนาหลักสูตรอาชีวศึกษานานาชาติ นโยบายการอาชีวศึกษาของประเทศไทยในช่วงหลังมุ่งเน้นการจัดการศึกษาเชิงสมรรถนะและการเชื่อมโยงกับภาคอุตสาหกรรม (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2566) หลักสูตรฐานสมรรถนะให้ความสำคัญกับการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ การประเมินตามมาตรฐานวิชาชีพ และการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง การนำข้อมูลสมรรถนะจากอุตสาหกรรมมาเชื่อมโยงเป็นฐานในการออกแบบหลักสูตรจึงช่วยเพิ่มความสอดคล้องระหว่างระบบการศึกษาและตลาดแรงงาน

6. การศึกษาที่เกี่ยวข้อง งานวิจัยของ Kim, McCleary and Kaufman (2010) พบว่าทัศนคติและบุคลิกภาพมีความสำคัญต่อความสำเร็จในอาชีพการบริการมากกว่าความรู้เพียงอย่างเดียว ขณะที่ Dale และ Robinson (2001) เสนอว่าการศึกษาด้านการท่องเที่ยวและการบริการควรครอบคลุม 3 มิติอย่างสมดุล คือ ความรู้ ทักษะ และทัศนคติสำหรับบริบทของประเทศไทย วิภาวี ศรีคะ และ สมชาย เลิศภิรมย์สุข (2565) เสนอแนะให้พัฒนาหลักสูตรโมดูลในยุคดิจิทัลโดยบูรณาการเทคโนโลยีและการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง

กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

จากการสังเคราะห์แนวคิดทางทฤษฎีและมาตรฐานวิชาชีพ การศึกษานี้กำหนดกรอบแนวคิดโดยใช้โครงสร้างสมรรถนะตาม KSA Model ของตำแหน่ง Project Coordinator เป็นแกนกลาง เพื่อเชื่อมโยงความต้องการของอุตสาหกรรมมาเชื่อมกับการพัฒนาหลักสูตรระดับอาชีวศึกษา กรอบแนวคิดดังกล่าวทำหน้าที่เป็นโครงสร้างเชิงวิเคราะห์สำหรับการตีความผลการวิจัยและสนับสนุนการพัฒนาโมเดลหลักสูตรโมดูลที่สอดคล้องกับบริบทอุตสาหกรรมในอนาคต ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1: กรอบแนวคิดในการวิจัยการศึกษาวิเคราะห์ลักษณะสมรรถนะที่จำเป็นของเจ้าหน้าที่ประสานงานในอุตสาหกรรมไม่ซ้ำและเสนอแนะแนวทางการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของอุตสาหกรรม

วิธีการวิจัย (Research Methodology)

การวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (Population and Sample) ประชากรคือผู้บริหารและผู้จัดการระดับสูงจากบริษัทผู้จัดงานแสดงสินค้ามืออาชีพ (Professional Exhibition Organizer: PEO) ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล กลุ่มตัวอย่างจำนวน 9 คน คัดเลือกโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามเกณฑ์ ได้แก่ มีประสบการณ์ทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี มีบทบาทในการบริหารจัดการบุคลากรรับผิดชอบด้านการจ้างงานและพัฒนาบุคลากรตำแหน่งเจ้าหน้าที่ประสานงาน และปฏิบัติงานในบริษัทที่จัดงานแสดงสินค้าระดับนานาชาติ

จำนวนกลุ่มตัวอย่างกำหนดจากหลักการข้อมูลอิ่มตัว (Data Saturation) โดยพบว่าการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลลำดับที่ 7-9 ให้ข้อมูลซ้ำกับรายก่อนหน้า แสดงว่าข้อมูลมีความครบถ้วนเพียงพอ สอดคล้องกับข้อเสนอของ Guest, Bunce และ Johnson (2006) ที่ระบุว่าการสัมภาษณ์เชิงลึกจำนวน 6-12 รายเพียงพอต่อการบรรลุข้อมูลอิ่มตัว และสอดคล้องกับแนวคิดของ Lincoln and Guba (1985) และ Creswell (2018) ที่เน้นคุณภาพและความลึกของข้อมูลมากกว่าขนาดกลุ่มตัวอย่าง

2. เครื่องมือวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพ (Research Instrument and Quality Verification)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ซึ่งพัฒนาขึ้นจากกรอบแนวคิด Knowledge-Skills-Attitude (KSA Model) ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านอุตสาหกรรมไมซ์และด้านการวิจัยตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของคำถาม พร้อมปรับปรุงถ้อยคำตามข้อเสนอแนะ

จากนั้นนำเครื่องมือไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อประเมินความชัดเจนของคำถามและความสามารถในการเก็บข้อมูลเชิงลึก นอกจากนี้ ผู้วิจัยตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลเชิงคุณภาพ (Trustworthiness) โดยใช้วิธี member checking และการตรวจสอบข้อมูลจากหลายแหล่ง (Data Triangulation) รวมถึงการบันทึกกระบวนการวิจัยอย่างเป็นระบบ เพื่อเพิ่มความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของผลการวิจัย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล (Data Collection) ผู้วิจัยจัดทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลจากสถาบันการศึกษา และประสานงานขอสัมภาษณ์บริษัท PEO ดำเนินการสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้า ณ สำนักงานผู้ให้ข้อมูล หรือผ่านระบบออนไลน์ตามความเหมาะสม พร้อมดำเนินการตามหลักจริยธรรมการวิจัย โดยขอความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้ให้สัมภาษณ์ทุกรายก่อนการเก็บข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis) ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ถูกถอดความและวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ร่วมกับการจัดหมวดหมู่เชิงธีม (Thematic Coding) โดยอิงกรอบแนวคิด KSA Model เพื่อสังเคราะห์ประเด็นสมรรถนะที่สำคัญของตำแหน่งเจ้าหน้าที่ประสานงานในอุตสาหกรรมไมซ์

ผลการวิจัย (Results)

วัตถุประสงค์ที่ 1 สมรรถนะที่จำเป็นสำหรับเจ้าหน้าที่ประสานงาน ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะที่จำเป็นสำหรับเจ้าหน้าที่ประสานงานตามกรอบ KSA Model ประกอบด้วย 4 มิติหลัก 1) ความรู้ ความรู้พื้นฐานอุตสาหกรรมไมซ์ ความรู้เฉพาะสาขา การจัดซื้อจัดจ้าง การตลาด กฎหมายเบื้องต้น และความยั่งยืน (สมรรถนะเฉพาะทาง 9 ด้าน) 2) ทักษะ การวางแผนและจัดการโครงการ การประสานงาน การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า การใช้เทคโนโลยี และภาษาอังกฤษเชิงธุรกิจ (สมรรถนะเฉพาะทาง 13 ด้าน) 3) ความสามารถ การวิเคราะห์ข้อมูล การเจรจาต่อรอง การจัดการความเสี่ยง และการใช้เทคโนโลยี AI (สมรรถนะเฉพาะทาง 10 ด้าน โดยเฉพาะความละเอียดรอบคอบ ความยืดหยุ่น และความคิดสร้างสรรค์) และ 4) ทักษะ (Attitudes) ความยืดหยุ่น ความเป็นมืออาชีพ การเรียนรู้ต่อเนื่อง และจิตบริการ (สมรรถนะเฉพาะทาง 10 ด้าน โดยเฉพาะทัศนคติเชิงบวกต่อการให้บริการ) ข้อค้นพบสำคัญ ผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับ Service Mind (จิตบริการ) มากที่สุด และระบุว่าการขาดประสบการณ์จริงเป็นข้อจำกัดหลักของบุคลากรใหม่ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สมรรถนะที่จำเป็นสำหรับเจ้าหน้าที่ประสานงาน

กรอบสมรรถนะ KSA Model	สมรรถนะหลัก (Core Competency) ของตำแหน่งงานระดับปฏิบัติการ ในสายอาชีพการจัดงานแสดงสินค้า (Project Coordinator in Exhibition Industry)	สมรรถนะเฉพาะทาง (Specific Competency)
K = Knowledge (ความรู้) ความเข้าใจในข้อมูล ข้อเท็จจริง หลักการ หรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานหรือหน้าที่	ความรู้พื้นฐานในอุตสาหกรรมไมซ์ ความรู้เฉพาะสาขา ความรู้ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง ความรู้ด้านการตลาดและลูกค้า ความรู้ด้านกฎหมายเบื้องต้นในงานไมซ์ และความรู้ด้านความยั่งยืนในงานไมซ์	1. ความรู้ด้านการวางแผนและประสานงาน กิจกรรมเชิงประสบการณ์ (Experiential Activity Planning & Coordination) 2. ความรู้เกี่ยวกับระบบลงทะเบียนและการจัดการฐานข้อมูลผู้เข้าร่วมงาน 3. ความรู้ด้านโลจิสติกส์งานแสดงสินค้า การจัดเตรียมพื้นที่บูธและอุปกรณ์ 4. ความรู้เกี่ยวกับที่พักประเภทต่างๆ โรงแรมและรีสอร์ทชั้นนำ 5. ความรู้ด้านการจัดการการเดินทาง สำหรับกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย

ตารางที่ 1 สมรรถนะที่จำเป็นสำหรับเจ้าหน้าที่ประสานงาน (ต่อ)

กรอบสมรรถนะ KSA Model	สมรรถนะหลัก (Core Competency) ของตำแหน่งงานระดับปฏิบัติการ ในสายอาชีพการจัดงานแสดงสินค้า (Project Coordinator in Exhibition Industry)	สมรรถนะเฉพาะทาง (Specific Competency)
		6. ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมพิเศษและประสบการณ์เฉพาะตัว (exclusive experiences) 7. ความรู้เกี่ยวกับสัญญาและข้อกำหนดทางธุรกิจกับซัพพลายเออร์ 8. ความรู้ด้านเทคโนโลยีที่ใช้ในงานอีเวนต์ และการสร้างประสบการณ์ดิจิทัล 9. ความรู้ด้านการตลาดเชิงประสบการณ์ (Experiential Marketing) 10. ความรู้เกี่ยวกับเทรนด์โซเชียลมีเดียและการสร้างคอนเทนต์ที่น่าแชร์
S = Skill (ทักษะ) ความสามารถในการปฏิบัติงานหรือทำกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างเชี่ยวชาญ	การวางแผนและจัดการโครงการ ทักษะการประสานงาน การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ทักษะการใช้เทคโนโลยี ทักษะการใช้ภาษาไทยและอังกฤษในการสื่อสารได้คล่อง การวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญ การบริหารเวลา การบริหารงบประมาณ การนำเสนอและสื่อสาร การใช้โปรแกรมออกแบบเบื้องต้น การทำรายงานและสรุปผล และการใช้สื่อดิจิทัลและโซเชียลมีเดีย	1. ทักษะการวางแผนและประสานงานกิจกรรมเชิงประสบการณ์ 2. ทักษะการจัดการระบบลงทะเบียนและฐานข้อมูลผู้เข้าร่วม 3. ทักษะการจัดเตรียมพื้นที่บูธและบริหารจัดการอุปกรณ์แสดงสินค้า 4. ทักษะการจัดหาและเลือกที่พักสำหรับลูกค้าแต่ละกลุ่มเป้าหมาย 5. ทักษะการจัดการการเดินทางสำหรับลูกค้าในแต่ละกลุ่ม 6. ทักษะการเจรจาต่อรองสัญญากับซัพพลายเออร์ 7. ทักษะการติดต่อประสานงานกับผู้ให้บริการกิจกรรมพิเศษ 8. ทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสบการณ์การเดินทาง

ตารางที่ 1 สมรรถนะที่จำเป็นสำหรับเจ้าหน้าที่ประสานงาน (ต่อ)

กรอบสมรรถนะ KSA Model	สมรรถนะหลัก (Core Competency) ของตำแหน่งงานระดับปฏิบัติการ ในสายอาชีพการจัดงานแสดงสินค้า (Project Coordinator in Exhibition Industry)	สมรรถนะเฉพาะทาง (Specific Competency)
		9. ทักษะการสร้างเครือข่ายและการรักษาความสัมพันธ์ทางธุรกิจ 10. ทักษะการสื่อสารและประสานงานหลายฝ่าย 11. ทักษะการจัดการเวลาและลำดับความสำคัญ 12. ทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า • ทักษะการสร้างคอนเทนต์และช่วงโมเมนต์สำหรับโซเชียลมีเดีย
A = Abilities (ความสามารถ) ศักยภาพ หรือแนวโน้มที่จะเรียนรู้และพัฒนาทักษะใหม่ๆ	วางแผนและติดตามกำหนดการโครงการตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้น ประสานงานกับลูกค้า ผู้จัด ผู้ให้บริการ และทีมภายใน สื่อสารกับคนต่างชาติ และเข้าใจ ความแตกต่างทางวัฒนธรรม เจรจาต่อรองกับซัพพลายเออร์และพาร์ทเนอร์ จัดการ การสื่อสารในสถานการณ์ฉุกเฉิน การจัดการระบบจัดการงานอีเวนต์ด้วยเทคโนโลยีขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์ผลลัพธ์และ ROI ของโครงการ เข้าใจการจัดการสถานที่และข้อกำหนดต่างๆ จัดการการขนส่ง ที่พัก และบริการต่างๆ ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง การ จัดงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จัดการงานแบบออนไลน์และผสมผสาน ใช้เทคโนโลยี AI ช่วยใน การวางแผนและจัดการ การออกแบบงานที่ยั่งยืน ปรับตัวได้เร็วเมื่อเกิด การเปลี่ยนแปลง แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ อย่างรวดเร็ว เข้าใจและเคารพความแตกต่างทางวัฒนธรรม จัดการการขนส่ง ที่พัก และบริการต่างๆ ความรู้	1. ความละเอียดรอบคอบและใส่ใจในรายละเอียด (Detail-oriented) 2. ความสามารถในการทำงานหลายอย่างพร้อมกัน (Multi-tasking) 3. ความยืดหยุ่นและปรับตัวได้ดี (Flexibility & Adaptability) 4. ความเป็นมืออาชีพและน่าเชื่อถือ (Professionalism & Reliability) 5. ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity & Innovation) 6. ความสามารถในการทำงานภายใต้แรงกดดัน (Work under pressure) 7. ความเป็นผู้นำและการทำงานเป็นทีม (Leadership & Teamwork) 8. ทักษะการสังเกตและความไวต่อความต้องการของลูกค้า (Customer sensitivity) 9. ความมีระเบียบและเป็นระบบ (Organized & Systematic)

ตารางที่ 1 สมรรถนะที่จำเป็นสำหรับเจ้าหน้าที่ประสานงาน (ต่อ)

กรอบสมรรถนะ KSA Model	สมรรถนะหลัก (Core Competency) ของตำแหน่งงานระดับปฏิบัติการ ในสายอาชีพการจัดงานแสดงสินค้า (Project Coordinator in Exhibition Industry)	สมรรถนะเฉพาะทาง (Specific Competency)
	เกี่ยวกับกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง การจัดงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และจัดการงานแบบออนไลน์และผสมผสาน	10. ความกระตือรือร้นและมีพลัง (Proactive & Energetic)
A = Attitude (ทัศนคติ) คือ ความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ หรือความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นไปในทางบวก ทางลบ หรือเป็นกลางก็ได้ ทัศนคติเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของบุคคลนั้นๆ ในการตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่างๆ	ความยืดหยุ่นและรับแรงกดดันได้ ความเป็นมืออาชีพและมีความรับผิดชอบ การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ทัศนคติเชิงบวก ความละเอียดรอบคอบ ความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถปรับตัว การมีใจรักงานบริการ และความสามารถในการเรียนรู้จากความผิดพลาด	1. ทัศนคติเชิงบวกต่อการให้บริการและสร้างประสบการณ์ที่น่าจดจำ 2. ความมุ่งมั่นในการสร้างความสัมพันธ์ระยะยาวกับพันธมิตรทางธุรกิจ (โรงแรม รีสอร์ท ชัฟฟลายเออร์) 3. ทัศนคติแบบเปิดกว้างต่อเทคโนโลยีใหม่และนวัตกรรม 4. ความใส่ใจและเอาใจใส่ต่อความพึงพอใจของลูกค้า (Customer-centric mindset) 5. ทัศนคติที่มุ่งเน้นผลลัพธ์และความสำเร็จของงาน (Result-oriented) 6. ความกระตือรือร้นในการเรียนรู้สิ่งใหม่และพัฒนาตนเอง (Growth mindset) 7. ทัศนคติที่เป็นมิตรและสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน 8. ความรับผิดชอบและความตั้งใจในการทำงานให้ดีที่สุด (Commitment to excellence) 9. ทัศนคติในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ (Solution-focused attitude) 10. การให้ความสำคัญกับการสร้างประสบการณ์ที่แชร์ได้และสร้างคุณค่า

วัตถุประสงค์ที่ 2 แนวทางการพัฒนาหลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูง งานวิจัยเสนอแนะการพัฒนาหลักสูตรใน 5 มิติหลัก ประกอบด้วย 1) มิติเนื้อหาหลักสูตร บูรณาการทักษะดิจิทัล เทคโนโลยีสมัยใหม่ และความยั่งยืน เพิ่มเนื้อหา Event Technology, Marketing Analytics และ Green Event Management 2)

มิติการเรียนการสอน ใช้ Project-based Learning และ Problem-based Learning เพิ่มสัดส่วนการฝึกปฏิบัติจริงเป็น 60-70% ของหลักสูตร 3) มิติความร่วมมือภาคอุตสาหกรรม จัดตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษา พัฒนาโครงการสหกิจศึกษาอย่างน้อย 1 ภาคการศึกษา และสร้างเครือข่าย Industry Partners 4) มิติการพัฒนาอาจารย์ จัดอบรมเชิงลึกด้านเทคโนโลยีใหม่ ส่งเสริมให้มีประสบการณ์จากภาคอุตสาหกรรม และพัฒนางานวิจัยประยุกต์ และ 5) มิติการประเมินผล ใช้ระบบประเมินสมรรถนะจริง ประเมินโดยผู้ประกอบการร่วมด้วย และติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิต ข้อเสนอแนะหลัก คือการพัฒนาหลักสูตรแบบโมดูลที่ยืดหยุ่น เน้น Work-Integrated Learning (การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริงตลอดหลักสูตร) พัฒนาภาษาอังกฤษเชิงธุรกิจ (ESP) บูรณาการเทคโนโลยี AI และความยั่งยืน และสร้างความร่วมมือกับผู้ประกอบการอย่างใกล้ชิด

อภิปรายผลการวิจัย (Discussion)

ประเด็นที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์สมรรถนะที่จำเป็นสำหรับเจ้าหน้าที่ประสานงานในอาชีพการจัดการแสดงสินค้าตามความต้องการของอุตสาหกรรมไมซ์ในประเทศไทย

ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะของตำแหน่ง Project Coordinator ประกอบด้วยมิติหลักด้านความรู้ ทักษะ ความสามารถ และทัศนคติ โดยผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับสมรรถนะเชิงพฤติกรรมและเชิงปฏิบัติ เช่น ทัศนคติด้านการบริการ ความสามารถในการปรับตัว และการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า มากกว่าความรู้เชิงทฤษฎีเพียงอย่างเดียว ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของพรชัย มงคลวนิช (2565) ที่ระบุว่าบุคลากรระดับปฏิบัติการในอุตสาหกรรมไมซ์ต้องมีสมรรถนะเชิงปฏิบัติและคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมเป็นฐานสำคัญในการปฏิบัติงานจริง โดยเฉพาะในบริบทของงานบริการที่ต้องเผชิญกับสถานการณ์ไม่แน่นอนและความคาดหวังของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจำนวนมาก

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังสะท้อนให้เห็นบทบาทของเทคโนโลยีดิจิทัลที่เพิ่มขึ้นในกระบวนการทำงานของ Project Coordinator ซึ่งสอดคล้องกับแนวโน้มอุตสาหกรรมไมซ์ไทยที่กำลังปรับตัวสู่รูปแบบดิจิทัลและไฮบริด (สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ, 2566) และสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาทักษะเพื่อรองรับเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2566) ที่เน้นการพัฒนาทักษะดิจิทัลและสมรรถนะศตวรรษที่ 21 ของกำลังคน ดังนั้น ผลการวิจัยจึงชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า การพัฒนาบุคลากรไมซ์ไม่สามารถแยกการพัฒนาทักษะมนุษย์ออกจากทักษะเทคโนโลยีได้ แต่ต้องบูรณาการทั้งสองมิติร่วมกัน

ประเด็นที่ 2 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาหลักสูตรระดับอาชีวศึกษาประกาศนียบัตรชั้นสูง (ปวส.) ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรระดับ ปวส. ในปัจจุบันยังมีช่องว่างระหว่างโครงสร้างการเรียนการสอนกับความต้องการของสถานประกอบการ โดยเฉพาะด้านการฝึกปฏิบัติจริงและการเชื่อมโยงกับบริบทการทำงาน ในอุตสาหกรรม ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบของ สมชาย ศรีสุข (2563, 45-49) และ วรรณดี นาคสุขปาน และ คณะ (2565) ที่เสนอว่าหลักสูตรไม่ควรมีส่วนเพิ่มสัดส่วนการเรียนรู้เชิงปฏิบัติและการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบทวิภาคีหรือ Work-integrated Learning เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะพร้อมทำงานทันทีหลังสำเร็จการศึกษา

ขณะเดียวกัน ผลการวิจัยยังสะท้อนความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรให้รองรับเทคโนโลยีดิจิทัล ความยั่งยืน และรูปแบบการจัดงานสมัยใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาหลักสูตรอาชีวศึกษาในยุคดิจิทัล (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2564) และแผนพัฒนาการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2566–2570 ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2566) ที่เน้นการบูรณาการเทคโนโลยี นวัตกรรม และความร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรมเป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคน นอกจากนี้ การจัดตั้งกลไกความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและผู้ประกอบการ เช่น คณะกรรมการที่ปรึกษาอุตสาหกรรมและโครงการพี่เลี้ยง ยังสอดคล้องกับข้อเสนอของ สถาบันพัฒนาบุคลากรอุตสาหกรรมไม่ซ์ (2566) ที่ชี้ว่าการมีส่วนร่วมของภาคอุตสาหกรรมเป็นปัจจัยสำคัญในการยกระดับคุณภาพกำลังคนไม่ใช้อย่างยั่งยืน

สรุป (Conclusion)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์สมรรถนะที่จำเป็นสำหรับเจ้าหน้าที่ประสานงานในอาชีพการจัดการแสดงสินค้าตามความต้องการของอุตสาหกรรมไม่ซ์ในประเทศไทย และเพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาหลักสูตรระดับอาชีวศึกษาประกาศนียบัตรชั้นสูง (ปวส.) ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ผลการศึกษาพบว่า สมรรถนะที่จำเป็นสำหรับเจ้าหน้าที่ประสานงานในอาชีพการจัดการแสดงสินค้าตามความต้องการของอุตสาหกรรมไม่ซ์ในประเทศไทย สามารถวิเคราะห์ได้ตามกรอบสมรรถนะ KSA Model 4 มิติ ดังนี้

มิติที่ 1 ด้านความรู้ (Knowledge) ประกอบด้วยสมรรถนะหลัก ได้แก่ ความรู้พื้นฐานอุตสาหกรรมไม่ซ์ ความรู้เฉพาะสาขา การจัดซื้อจัดจ้าง การตลาด กฎหมายเบื้องต้น และความยั่งยืน และสมรรถนะเฉพาะทาง 9 ด้าน ได้แก่ ระบบลงทะเบียนและการจัดการฐานข้อมูลผู้เข้าร่วมงาน โลจิสติกส์งานแสดงสินค้า การจัดการที่พักและการเดินทาง กิจกรรมพิเศษและประสบการณ์เฉพาะตัว สัญญาและข้อกำหนดทางธุรกิจ เทคโนโลยีดิจิทัล การตลาดเชิงประสบการณ์ และเทรนด์โซเชียลมีเดีย

มิติที่ 2 ด้านทักษะ (Skills) ประกอบด้วยสมรรถนะหลัก ได้แก่ การวางแผนและจัดการโครงการ การประสานงาน การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า การใช้เทคโนโลยี และภาษาอังกฤษเชิงธุรกิจ และสมรรถนะเฉพาะทาง 13 ด้าน ได้แก่ การวางแผนและประสานงานกิจกรรมเชิงประสบการณ์ การจัดการระบบลงทะเบียน การเตรียมพื้นที่บูธ การจัดหาที่พัก การจัดการการเดินทาง การเจรจาต่อรองสัญญา การประสานงานกับผู้ให้บริการ การใช้เทคโนโลยี การสร้างเครือข่าย การสื่อสารหลายฝ่าย การจัดการเวลา การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และการสร้างคอนเทนต์โซเชียลมีเดีย

มิติที่ 3 ด้านความสามารถ (Abilities) ประกอบด้วยสมรรถนะหลัก ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูล การเจรจาต่อรอง การจัดการความเสี่ยง และการใช้เทคโนโลยี AI และสมรรถนะเฉพาะทาง 10 ด้าน ได้แก่ ความละเอียดรอบคอบ การทำงานหลายอย่างพร้อมกัน ความยืดหยุ่นและปรับตัวได้ดี ความเป็นมืออาชีพ ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม การทำงานภายใต้แรงกดดัน ความเป็นผู้นำและการทำงานเป็นทีม ความไวต่อความต้องการของลูกค้า ความเป็นระบบ และความกระตือรือร้น

มิติที่ 4 ด้านทัศนคติ (Attitudes) ประกอบด้วยสมรรถนะหลัก ได้แก่ ความยืดหยุ่น ความเป็นมืออาชีพ การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และจิตบริการ และสมรรถนะเฉพาะทาง 10 ด้าน ได้แก่ ทัศนคติเชิงบวกต่อการให้บริการ ความมุ่งมั่นสร้างความสัมพันธ์กับพันธมิตร การเปิดกว้างต่อเทคโนโลยีใหม่ ความเอาใจใส่ลูกค้า การมุ่งเน้นผลลัพธ์ ความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ความเป็นมิตร ความรับผิดชอบ การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และการสร้างประสบการณ์ที่แชร์ได้

ข้อค้นพบสำคัญ ผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับทัศนคติ โดยเฉพาะ Service Mind มากที่สุด และระบุว่า การขาดประสบการณ์จริงเป็นข้อจำกัดสำคัญของบุคลากรใหม่ นอกจากนี้ ทักษะภาษาอังกฤษและการใช้เทคโนโลยี AI เป็นสมรรถนะที่มีความสำคัญเพิ่มขึ้นในอนาคต

งานวิจัยเสนอแนะให้สถาบันการศึกษาพัฒนาหลักสูตรแบบโมดูลที่ยืดหยุ่น เน้น Work-integrated Learning โดยเพิ่มสัดส่วนการฝึกงาน 60-70% พัฒนาภาษาอังกฤษเชิงธุรกิจ บุคลากรเทคโนโลยี AI และความยั่งยืน พร้อมสร้างความร่วมมือกับผู้ประกอบการผ่าน Industry Advisory Board และ Mentorship Program การดำเนินการตามข้อเสนอแนะนี้จะช่วยลดช่องว่างระหว่าง Supply Side และ Demand Side และยกระดับคุณภาพบุคลากรไมซ์ของประเทศไทยให้แข่งขันได้ในระดับสากลอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2566). *นโยบาย 1 ครอบครัว 1 Soft Power*. กรุงเทพฯ: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2566). *นโยบายการพัฒนาทักษะและการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- พรชัย มงคลวนิช. (2565). *การพัฒนาสมรรถนะบุคลากรในอุตสาหกรรมไมซ์: กรณีศึกษาประเทศไทย*. วารสารวิชาการการท่องเที่ยวไทยนานาชาติ, 18(2), 45-62.
- วรรณดี นาคสุขปาน และคณะ. (2565). *แนวทางการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีเพื่อผลิตบุคลากรในอุตสาหกรรมไมซ์*. วารสารวิชาการอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี, 11(3), 78-92.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2564). *การพัฒนาหลักสูตรอาชีวศึกษาในยุคดิจิทัล (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิภาวี ศรีคะ และ สมชาย เลิศภิรมย์สุข. (2565). *การพัฒนาหลักสูตรไมซ์ในยุคดิจิทัล*. วารสารการจัดการสมัยใหม่, 15(2), 156-173.

สมชาย ศรีสุข. (2563). การพัฒนาหลักสูตรไมซ์ในระดับอาชีวศึกษา. วารสารวิจัยการศึกษา, 12(4), 45–59.

สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน). (2566b). มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ สาขาวิชาชีพธุรกิจจัดประชุมและนิทรรศการ. กรุงเทพฯ: สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ.

สถาบันพัฒนาบุคลากรอุตสาหกรรมไมซ์. (2566). รายงานการศึกษาความต้องการบุคลากรในอุตสาหกรรมไมซ์. กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ.

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2566). การศึกษาแนวทางการยกระดับคุณภาพการอาชีวศึกษาของประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2566). รายงานการศึกษาวิจัยการพัฒนาหลักสูตรอาชีวศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการของภาคอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.

สมาคมส่งเสริมการประชุมนานาชาติไทย. (2566). รายงานประจำปี 2566. กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริมการประชุมนานาชาติไทย.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2566). แผนพัฒนาการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2566–2570. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน). (2566b). ยุทธศาสตร์ TCEB Go: ขับเคลื่อนอุตสาหกรรมไมซ์ไทยสู่ความยั่งยืน. กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ.

เรียงตามลำดับอักษร A–Z ได้ดังนี้

Becker, G. S. (1993). *Human capital: A theoretical and empirical analysis with special reference to education* (3rd ed.). Chicago: University of Chicago Press.

Candy, P. C. (1991). *Self-direction for lifelong learning: A comprehensive guide to theory and practice*. San Francisco: Jossey-Bass.

Creswell, J. W., & Creswell, J. D. (2018). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (5th ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.

Dale, C., & Robinson, N. (2001). *The theming of tourism education: A three-domain approach*. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 13(1), 30–34.

Guest, G., Bunce, A., & Johnson, L. (2006). *How many interviews are enough? An experiment with data saturation and variability*. *Field Methods*, 18(1), 59–82.

Kim, H. J., McCleary, K. W., & Kaufman, T. (2010). *The moderate role of student–teacher interaction on the relationship between learning motivation and course outcomes in online tourism and hospitality courses*. *Journal of Teaching in Travel & Tourism*, 10(3), 279–296.

- Kolb, D. A. (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Lincoln, Y. S., & Guba, E. G. (1985). *Naturalistic inquiry*. Beverly Hills, CA: Sage.
- Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). (2022). *Education for a sustainable future*. Paris: OECD Publishing.
- Spady, W. G. (1994). *Outcome-based education*. American Association of School Administrators.
- Thailand Convention and Exhibition Bureau (TCEB). (2021). Thailand MICE industry career path and competency framework. Bangkok: TCEB.
- World Economic Forum. (2023). *The future of jobs report 2023*. Geneva: World Economic Forum.